

V tôi không phải là một người đàn bà có nhan sắc khuynh nược để thành. Bởi tôi, vốn tài m o t m th ng và cũng không có nhiều may mắn bắt gặp được một màu xanh như ng cô có nhan sắc chim sa cá l n. Với tôi cũng th ng nghe bởi tôi tuyên truyền như nhét trong cái đầu tư nh r ng, đểp đến m y r i cũng trở thành méo mó x u x í, và v đểp là v ng i ta. V tôi cũng không có tài ba xuất chúng, bởi tôi vốn n s và có thành kiến với những người đàn bà tài giỏi, vì họ th ng kêu ng o và hay thành đểc tài v tr . Đểc tài đểng tr thì có thể b n c ch y ra bi n ch t, ch đểc tài v tr thì không ch y đâu cho thoát c !

V tôi chỉ là một người đàn bà trung bình trên tất cả mọi mặt. Với một vóc dáng t m th ng bên ngoài, không vêu vao x u x í khó nhìn. Bên trong nàng mang một t m lòng hi n h u, bao dung, biết hành xử khôn ngoan khéo léo, để đem lại cho gia đình hạnh phúc êm m lâu bền mà tôi vô cùng biết ơn m i khi nghĩ đến. Trong nhiều năm chung sống, ch a bao giờ nàng n ng i với tôi, ch a bao giờ có c ch hay ngôn ngữ thi u l ch s , cũng ch a l n khóc lóc gì n h n đòi hỏi đi u này đi u kia, hoặc đểt đi u ki n làm khó, hay so đo chuyện nhà với gia đình người khác. Ngoài tình cảm th m thi t chia sẻ c a v ch ng, nàng âu y m nh m t ng i tình, khoan dung r ng l ng nh m t ng i m và hi u biết nh m t ng i tri k .

Năm tôi hai mươi tám tuổi, m tôi nóng ruột thúc h i ép tôi lập gia đình. Bà đểa cái công thức c x a c a m y ông Tàu bày ra là "tam th p nhi lập". Tôi cũng ch a đến ba mươi, m tôi c gán đểt thêm cho hai tuổi để để b ép u ng. Tuổi đó, thích đểc quen nhiều b n gái, b n thôi thì đểc, nhưng nghe đến chuyện hôn nhân là xanh m t. Vì qua kinh nghiệm b n bè, kinh nghiệm giao tiếp trong s , tôi th y đa s m y anh có v r i thì đểng nh b khép ch t trong cái vòng "chuyên chính" c a bà v nhà! Cái vòng tuy l ng l o và êm ái, nhưng b ng s t, r t ch t và si t c ng. Một anh b n thân, lâu lâu gì n v , đến nhà tôi i l i, n m r ù ra trên giường ng nh đểng m n rách r u r ù nói với tôi: - Tao chỉ mong có đểc m t ngày an bình, sung s ng nh mày, m t ngày thôi cũng để. Nghe thế thì không s sao đểc? Trong s tôi có m y anh b n b v cào rách m t và ph i l y c là dao c o râu c t. Ai cũng biết chuyện gì đã x y ra, vì m t mày các anh l ng l y, tr n tru, có s i râu nào đâu mà ph i c o cho dao c t! Một ông l n tuổi khác, v vào t n s xé áo và kêu b ng mày tao, còn t cáo ông mang b ng k s gi bên Pháp v . Nhan nh n nhưng t m g ng gia đình u ám tr c m t nh v y, thì chỉ có ngu quá hoặc li u m ng m i không s mà thôi.

Tôi kh t l n mãi không đểc, ph i b n l n theo m , đi ra m t, và xem m t nhiều cô con gái các gia đình mà bà quen biết. Tôi theo i d y c a m t anh quân s qu t m o, c mang b m t đểa ma đến nhà người ta và ăn nói nhát g ng c c l c, thì không ai mu n g con gái cho, và các cô th y v y thì cũng n l nh mà đểt ra. Thế mà cũng có nhiều nhà khen tôi hi n lành, mu n g con gái cho. Tôi tìm để lý do nói riêng với m để chê bai t kh c. Cô thì chê m t dài, cô thì chê mũi l n, cô khác chê m t có đuôi, cô thì m m nh có râu. Toàn c nh ng lý do vu v . M tôi ph i n

mu n th dài, vì bi t con trai bà cũng ch ng có s nghi p gì sáng giá, ch ng có m t phong cách đ c bi t nào, mà đòi h i quá đáng ch ng? Không n đ m bu n, tôi đem Lam, ng i b n gái thân thi t nh t v gi i thi u v i m , bà vui v ch u ngay. Bà khen Lam láu l nh, b t thi p và xinh đ p. M tôi đ n thăm x giao nhà Lam hai l n đ dò xét gia th , và quy t li t ch ng đ i cu c hôn nhân, l y lý do là m Lam đ đ n và có cách c x thi u l đ v i ch ng. Tôi nói: - Con c i Lam ch c i bà y đâu mà m s ? M tôi nh t quy t tin r ng, m h thì khó sinh đ c con c u. Vì cách đ i x c a cha m , nh h ng đ n tính tình con cái. Cha m đ đ n, con cái khó mà hi n lành đ c, vì ngày ngày h c cách ăn nói, cách đ i x , tiem nhi m nh ng thói quen c a cha m , và đem ra x s v i đ i, mà không bi t đó là x u. Tôi c bào ch a cho Lam, nh ng m tôi đã nh t quy t, không lay chuy n đ c. Bà nói: - M th ng con, m không mu n sau này con kh vì đ i s ng gia đình thi u h nh phúc. Vì không có gì kh b ng có v đ đ n, h n lảo, có th làm ng i ch ng bu n phi n sinh ra r u chề, c b c, trai gái h h ng. M th ng con, lo cho t ng lai con nên m không ch u. Tôi đ nh nói v i m r ng, con trai c a m cũng ch ng hi n lành chi, mà chê thiên h . Nh ng s m bu n nên im l ng. M c a Lam bi t đ c ý ki n c a m tôi, n i t ái, nói nhi u l i tàn nh n, t n th ng đ n gia đình tôi, và tuyên b không bao gi g Lam cho tôi. Khi b tr c tr , ngăn c m thì tình yêu càng thêm tha thi t b c l a, và hai đ a tôi càng quy t v t qua hàng rào ngăn c n c a gia đình. Mu n s ng cho nhau, và s ng ch t vì tình yêu. M t l n chịu ý m , tôi mi n c ng đi xem m t m t cô mà m tôi g i là gia đình phúc h u đàng hoàng. Tôi ch ng tha thi t gì, ch gi đ l ch s tôi thi u đ cho m kh i m t m t. L n đó Lam bi t đ c, nàng gi n đ s v tôi: - Anh là m t th ng đ u cáng, x u xa đê ti n, m t k hèn nhất núp váy m , không dám làm gì c . Anh không x ng đáng v i tình yêu c a tôi. Tôi nghe mà bàng hoàng, nh b sét đánh. Hai đ a gi n nhau. Tôi ch t nh t i l i nh n xét c a m , và th y bà cũng có lý ph n nào. Nh ng tìm tôi v n nát tan xót xa vì chuy n tình đ v .

Ngay sau đó, Lam có ng i yêu m i là Tuấn. Tuấn cũng là trong đám b n bè quen bi t lâu dài v i tôi, tính tình Tuấn hi n lành, ch u đ ng, và Tuấn đã b n b theo đ i Lam t lâu. N a năm sau, tôi đi đ đám c i Tuấn, Lam v i trái tim v nát, nh ng cũng vui m ng vì Lam l y đ c ch ng hi n lành và đàng hoàng, có th b o đ m đ i s ng tinh th n v t ch t cho gia đình sau này. Tôi th t tình nghi r ng, tôi không b ng đ c Tuấn v nhi u m t. Lam b tôi là ph i. M tôi làm nh l y v cho bà, c khóc lóc thúc gi c mãi. Tôi tâm s v i m t ng i b n cũ. Anh c i và nói: - Hay là c u th tìm hi u Mai, em gái tôi xem sao. Nó cũng s n có c m tình v i c u đó. Mai hi n lành l m. Đ c b n khuy n khích, tôi b t đ u tìm hi u Mai. Nàng không đ p, không x u, chăm ch , hi n lành. Tr c đây, đ n nhà b n ch i, tôi ch th y Mai th p thoáng đâu đó sau bàn h c, ho c l ng l ng rút lui sau khi cúi đ u chào l phép. Đ n Mai đi ch i, tôi không tìm hi u đ c chi nhi u v Mai, vì nàng quá th đ ng, khi nào cũng nh nhàng chịu ch u ng, ít đ a ý ki n riêng. Khi h i ý, nàng th ng b o: - Đ , anh cho em đi đâu cũng thích c , anh vui thì em cũng vui. Tôi đem nh n xét v cái hi n lành c a Mai nói v i m t ng i b n. Anh c i hô h và nói: - Tr i i, khi m i quen thì em nào mà không hi n lành nh thánh m u, đ u dằng nh tiên cô. Khi c i v thì cái đuôi dài thòng m i lòi ra, và đ nh ch ng tinh. Em nào cũng v y c . Tôi h i th ng anh c a Mai, anh tr l i: - Con nh hi n lành, bi t nh ng nh n và r t đ u dằng. C u có ph c l m m i g p nó. Không ph i vì nó là em gái mà tôi khen đâu.

M t t n thăm gia đình Mai nhi u l n, khen m c a Mai phúc h u, hi n lành, c x l ch s , ph i phép v i ch ng. Bà nghĩ r ng, nh t đ nh Mai cũng h c đ c n n p gia đình c a m , không nhi u thì ít. Bà thúc tôi làm đám c i ngay. Tôi xin hoãn m t th i gian đ tìm hi u thêm, m không ch u và b o: - L y v thì l y li n tay, ch đ lâu ngày l m k dèm pha. Tôi nói r ng, n u nghe đ c l i dèm pha đúng, thì cũng là đi u t t, mình kh i ph i xét đoán l m ng i. M t t l i gi ng cho tôi r ng, chín m i ph n trăm cách c x c a con cái là do nh h ng sinh ho t t t x u c a cha m . Cha m gieo vào đ u con cái th t t ng nào, thì nó s hành đ ng theo l i đó. Th ng m , tôi t m quên kinh nghi m ghê m trong đ i s ng gia đình c a b n bè và đ ng s , li u thân l y v cho m vui lòng. Có m t ông b n b o r ng, l i thêm m t th ng đàn ông ngu mu i đi vào v t xe đ nghìn năm c a nhân lo i.

Tôi c i Mai, nàng nh cái bóng đ u hi n bên tôi. Tôi th y mình tan loãng vào tình yêu êm đ m, và ch t nh n ra đ i s ng gia đình êm ái, tho i mái và h nh phúc h n nhi u l n đ i s ng đ c thân. Không th y gò bó tù túng trong dây ràng bu c c a gia đình nh nhi u ng i th ng b o. Mai lo l ng cho tôi nh ng th c n thi t l t v t trong cu c s ng bình th ng, b khuy t cho tôi nh ng thi u sót, đ u dằng an i tôi nh ng khi lo bu n. Tôi nói v i v : - Anh ngu quá, bi t l y v mà sung s ng h nh phúc nh th này, thì đâu đ đ c thân đ n g n ba m i tu i. U ng th t. Nh ng khi chúng tôi có ý ki n trái ng c, Mai đ u dằng phân tích thi t h n cho tôi nghe, r i đ cho tôi quy t đ nh. Sau khi quy t đ nh xong, dù có trái ý nàng, Mai cũng vui v c g ng giúp tôi hoàn thành công vi c. Không nh các bà khác, nh ng lúc ch ng làm trái ý, thì các bà mong cho ông ch ng th t b i đ ch ng t ý ki n c a bà là đúng, là hay. Mai th ng nói: - Thu n v thu n ch ng tát b đông cũng c n. N u ai cũng khăng khăng gi ý c a mình, thì ch ng làm nên đ c vi c gì c . Cũng có khi quy t đ nh c a tôi sai l m, đ a đ n k t qu không t t. Nh ng lúc này, Mai th ng h t l i đ u dằng an i tôi, và cho r ng tôi không có l i gì c , ví ai cũng có th sai l m, và Mai cho r ng nàng cũng có ph n l i, vì ch a t n tình giúp tôi đ y đ ý ki n đ làm quy t đ nh. T đó, tôi c m th y mình ph i l ng nghe ý ki n c a v nhi u h n. Tôi nghĩ, n u nh ng lúc này mà Mai đ n v t, n ng n c bu c t i tôi, thì ch a ch c tôi đã th y mình l m l i. Mai không nh m t s đàn bà khác, đúng hay sai cũng đ l i cho ch ng, và nh ng khi ch ng th t b i trong đ i, là cái đ p cho các bà chê bai, mai m a, nói nh ng l i tàn nh n.

Ngoài xã h i, có nh ng lúc tôi vô tình ho c thi u may m n, gây nên nh ng sai l m v i ng i khác, Mai t đ ng ra, gánh vác h t trách nhi m thay tôi. T ái đàn ông, đâu cho phép tôi đ v gánh vác trách nhi m thay mình. Tôi th y th ng và quý v nhi u h n. Mai b o: - Chuy n nh , đ em gánh vác giúp, anh đ tâm trí làm nh ng vi c khác ích l i h n. Tôi th m nghĩ, tôi thì làm chi có vi c l n mà gánh vác. Nh ng năm m i l y nhau, tài chánh gia đình khó khăn, đ p tr c bù sau hàng tháng. Áo qu n đ n s , ăn u ng dè x n. Th mà Mai bao gi cũng vui v , ch a bao gi nghe Mai than th ho c so sánh v i các b n bè khác. Nàng th ng nói: - Chúng ta nghèo v t ch t, nh ng giàu h nh phúc, tinh th n thanh s ch, th là đ . Đ i s ng bi t đ là đ . Chính vì Mai không than th , nên tôi th y mình có trách nhi m nhi u h n v tài chánh gia đình. Bu i chi u v , tôi đi đ y thêm cho các l p đêm. Ngày ngh , tôi m l p đ y kèm luy n thi cho t ng nhóm nh . Tài chánh gia đình nh đó mà đ i dào h n, có thêm ti n, nh ng Mai không vui, mà ch lo cho tôi thi u s c kh e sinh b nh ho n. Năm đó, tôi không ch u theo bè cánh v i

nhóm tham những, chúng đây tôi và một tốp nh nh xa xôi. Tôi buồn phiền lắm. Không đi thì không được, đi thì bắt buộc công chuyên làm ăn riêng t. Mai khuyên tôi nh nh nh, và gng tìm vui trong hoàn cảnh nh i. Khi chúng tôi và tốp nh nh, Mai thng an i và nâng đỡ tinh thần tôi, mua các th sách báo tôi thích, đi gi i trí và quên đi phiền nào n i buồn n i tốp nh nh. Mai xin được vi c ở một nhà d y tr, để ph thêm kinh tế gia đình....

Khi ch y và i và Sài Gòn vào năm 1975, chúng tôi một tốp t c, trở thành trng tay. Tôi lo ng và buồn phiền lắm, nhng nh thái độ trm tĩnh và ch u được c a Mai mà tôi bắt b i r i. Tr c ngày mi n Nam s p đ, chúng tôi bàn nhau là nên hay đi. Ý Mai thì nên đi để b o toàn tính mạng cho gia đình, khi yên n thì quay trở về cũng chng một mát gì. Phn tôi thì vì yêu m n quê hng một cách lãng mạn, quy t i i, buồn cùng chia sẻ khổ đau, sng ch t cùng quê hng. Ch nghĩa đ i và i tôi không quan trọng, tôi nghĩ chính th nào cũng th thôi, cũng cùng là ng i Việt, cùng giòng gi ng t tiên, thì vi c gì mà ph i b ch y? Tôi đã l m to. Thm h a trum xu ng kh p mi n Nam. Đau khổ, lao tù, đói l nh, đè nén, áp b c. Tôi cũng ôm gói đi tù nh m i b n bè, Trong tù, tôi vô cùng ân h n và quy t đnh sai l m, để thân xác mình b tù đây, để v con b v, đau khổ, đói rách, không v n li ng, không tài s n. Ba tháng sau khi tôi đi tù, Mai th y chng ch a được c th v, đã xoay x r t mau. Nàng mua áo quần cũ, c t ra may thành áo quần tr em đem b m i t i các ch tr i hè ph. Đêm nào cũng may đ n m i hai gi khuya. Một mình nuôi chng tù t i, nuôi con th d i, ng c xuôi trong cu c đ i đ i.

Nhng năm tháng n m tù, có nhi u thì gi suy nghĩ, tôi m i sâu s c nh n ra mình mang n v quá nhi u. Tình c m nàng dành cho tôi tràn d y d u dàng, bao dung, âu y m và hy sinh. Tôi biết mình là k có ph c được c và hi n.... Khi tôi được c ra tù, th xác ti u t y, tinh thần suy nh c, đi sng b t n, b đe dọa thng tr c. Hàng tu n b tên công an khu v c đ n thúc gi c đu i đi về vùng kinh tế m i, và nói l i hăm dọa. Tôi n n lòng bàn và i Mai để đ n về vùng kinh tế m i cho yên thân. Nàng đã khôn ngoan gi i thích r ng, bng m i giá ph i bám vào thành ph, để sng còn và để b t b được tài áp b c, b t kh n kh vì cái u mê c a ch để hành h. Nàng thng khuyên tôi: - Mình hãy xem cu c đ i này nh một trò ch i không vui, để ng quá quan tâm đến nhng gì x y ra cho mình, cho thiên h chung quanh. Nhng đau khổ mà mình đang ch u để ng cũng là một th th thách, làm cho mình l n thêm lên, trng thành h n, và c vui và i nhng gì nh nhoi nh t có thể có trong th i gian này. Không x u xa nào có thể t n t i mãi mãi được, ánh sáng t 1 ng lai sẽ có ngày chi u r i trên quê hng. Mai đã an i, khuyên nh và d u dàng để tôi đi qua quãng đ i đau khổ trong ch để l lòng vô nhân k quái này. Chúng tôi b a đói b a no d t nhau đi trong đ i sng một mù c a xã h i ch nghĩa trá hình. Khi tôi ng ý tham gia một tốp ch c ph c qu c chng l i chính quy n cng s n trong thành ph, thì Mai đng ý ngay. Nàng nói: - Chúng ta đã v t súng đu hàng, ch mong được bình yên sng và góp phn xây dựng l i quê hng. Nhng k chi n thng đ a đầy nhân dân xu ng v c th m. Không cho ai yên sng. Chính h đã bu c chúng ta để ng d y, c m l i súng. Vi c đáng làm thì ph i làm. N u ai cũng trn tránh c, thì đau khổ này biết bao gi d t được? Nhng ph i th n trng để kh i phí thân làm vi c dã tràng. Cùng và i b n bè cũ m i, chúng tôi t ch c mua súng, liên l c và i các nhóm kháng chi n khác. Ra một tốp báo bí mật chuyên tay. Mai đã ng c xuôi giúp đỡ chúng tôi, mang tin t c, chuyên v n hàng hóa. Chúng tôi m m ng một ngày ánh sáng t do chi u r i trên

quê h ng, tr i đ i s ng không áp b c k p k m. M t vài ng i trong nhóm b t c n, t ch c b đ b , đã s anh em b b t. Tôi ch y thoát đ c v i cái áo có nhi u l đ n b n th ng bên hông. Mai nh ng i nh n tôi bình tĩnh ch năng s p đ t. Nàng vay m n và bán h t đ đ c trong nhà, đóng ti n cho tôi bí m t v t biên.... Phút cu i ch thuy n cho v con tôi cùng đi v i l i h a tr ti n sau. Tôi cảm n Tr i Ph t đã xui khi n cho chúng tôi còn có bên nhau trong đ i.

Trên bi n đói khát Mai nh ng ph n ăn u ng cho con, cho ch ng, v i lý do là tôi c n s ng h n nàng, tôi có th làm đ c nhi u vi c ích l i h n. Nh ng theo ý tôi, thì chính Mai m i x ng đáng đ s ng sót vì đ i s ng nàng có nhi u ý nghĩa, t t đ p h n. Nh ng ngày khó khăn n ng cháy c c kh t i tr i t n n, nàng dành l y h t t c vi c v t vãnh nh lãnh th c ăn, xách n c, n u n ng, chăm sóc con cái, đ cho tôi có thì gi tham gia ti p tay ph giúp các công tác chung trong tr i. Mai đ n tôi tráng xa nh ng n i có tranh giành, có chút quy n l i, ch kê vai gánh vác nh ng vi c có ích chung mà không ai làm. V i khuy n khích và an i c a v , tôi làm đ c nhi u vi c h u ích cho c ng đ ng. Trong lúc đó, m t vài anh b n tôi, tham gia vi c c ng đ ng mà nh làm vi c qu c c m, b v c n nh n, ngăn c n, m a mai r ng vi c nhà thì nhác, vi c chú bác thì siêng. Nhi u ng i than vãn v nh ng thi u th n, khó khăn, c c kh trong tr i t n n. Mai thì khi nào cũng vui v , l c quan, và cho r ng t ng lai đ c s ng đ i t do đang rõ ràng tr c m t. Nh ng thi u th n khó khăn trong tr i t n n là đ ng nhiên. ã đây cũng còn sung s ng h n nh ng ngày tháng s ng v i ch đ công s n u ám, b t tr c, chèn ép, s hãi. Nh ng khi con tôi ch c m, Mai nh c nh cho chúng nh ng ngày khoai s n qua b a, nh ng ngày đói khát trên bi n kh i, thì chúng v i vàng ăn ngon lành nh ng chén c m trong tr i t n n.

Chúng tôi đ n M vào mùa Đông, tuy t ph ngút ngàn, tr ng xóa c đ t tr i. Ch a bi t có th làm gì đ nuôi s ng gia đình trong mi n đ t m i, nh ng nh tr c p xã h i trong th i gian đ u, đ p đ i t m s ng qua ngày. Dù không đ gi , ti n tr c p xã h i đ c Mai chia ra làm ba ph n: hai ph n ba nuôi s ng gia đình v i chi tiêu dè x n ti n t n, m t ph n ba g i v giúp nh ng b n bè đang đói khó kh c kho i trong lao tù, trong các vùng kinh t m i.... Hai v ch ng đ t nhau đi tìm vi c, và không n n lòng. Tôi tìm đ c m t chân r a chén bát t i khách s n Holiday Inn. Mai tìm đ c m t chân làm bánh ng t Donut. Chúng tôi t túc đ c r i, và t đó mà ti n lên, tôi tìm đ c công vi c khác trong h ng ti n có đ ng l ng ng khá h n. Chúng tôi b t liên l c v i b n bè xa g n, và ao c đ c đóng góp ph n nào vào n l c làm v i kh trên quê nhà. Th c a b n bè h i âm v i l i bi quan, nhi u ng i khuy n t m quên chuy n quê h ng đi, mà lo cho đ i s ng b n thân và gia đình tr c đã... Nhi u đêm Mai thì th m: - Chúng ta có yên lòng h ng h nh phúc, t do khi c quê h ng đang chìm đ m trong kh đau? Chúng ta có quên đ c bao nhiêu ng i đang k v ng chúng ta n i quê nhà? Li u chúng ta có làm đ c gì không hay ch mãi mê lo cho đ i s ng riêng t ?...

Ch a bao gi tôi nghe Mai phàn nàn, sanh n nh v i tôi v công vi c trong nhà. Ch a bao gi nàng lên gi ng sai b o tôi hút b i, quét nhà, r a chén bát. N u r nh, thì tôi làm, n u tôi b n xem nh ng tr n th thao h p đ n, thì thôi. Nhi u lúc Mai không cho tôi r a chén bát, giành l y mà

làm, vì những lúc đó nàng r nh rang. Chúng tôi cùng làm việc nh  trong tinh thần chia s , không ph i trong trách nhiệm phân chia việc n o ch ng làm, việc n o v  làm. Mai ch a bao giờ tranh hơn thua v i ch ng. Nàng quan niệm r ng, v  ch ng không c n tranh hơn thua nhau, h n ch ng cũng không được g i mà ch  t  tình yêu b  t n th  ng.. Ch a bao giờ Mai  n tiếng hay không kh ng quyết đo n việc g i. Khi nào cũng d u d ng th o lu n và sẵn sàng ch  lúc thu n ti n đ  thuyết phục thêm. Tôi đã nghe th y v  nhi u người b n, sẵn sàng x ng tiếng v i ch ng, m  mi ng ra là nói n ng  i, nói đ u chưa ch t khó nghe, và tôi biết mình may mắn c  v  hi n... Nh ng lúc t i gặp khó khăn ngoài x  hội, mang b c b i và cái không vui v  nh , Mai th  ng khuyên t i r ng: - M c tiêu t i th  ng c a đ i người là đi tìm hạnh phúc. Đi làm ki m ti n cũng ch  đ  mua hạnh phúc. Hạnh phúc đích th c của cuộc sống là gia đ nh vui v ,  m  m và đ  ch u. Không t i chi đem cái khó khăn b c b i c a bên ngoài v  nh  cho m t vui, mà ph i ph m ngày tháng y n  m của gia đ nh. Dù giàu sang danh v ng đ n m y, mà gia đ nh thi u hạnh phúc thì đ i không còn   nghĩa g i. Th  là t i tìm được nguồn vui và y n t nh tâm h n...

Nhiều khi n m bên nhau, t i h i Mai: - Sao h n m  i m y năm s ng bên nhau, ch a bao giờ em làm cho anh bu n lòng, ch a bao giờ em làm cho anh phải n i gi n. Em c  khi n o bu n giận anh không? Nàng nói: - Sách d y cho em biết r ng, người cho thì được nhi u h nh phúc h n người nh n. Không c u thì s  được, không đòi thì s  c . Bi t vui với cái t  ng đ i mà mình đang có, thì tr  thành k  sung sướng nhất trong đ i. Cho đi tình th  ng chân thành, thì được nh n  i b ng tình th  ng. Nhi u người đàn bà đòi hỏi   ch ng quá đáng, ngoài kh  n ng c a ch ng. Bao nhiêu cũng không th a m n c . H  không nhìn thấy sự hy sinh c a người khác, mà ch  c  b  i m c  i  m c n con của ch ng đ  mà trách m c, gi n h n. Làm th  không c   i g i c , mà ch  là cách phá hoại hạnh phúc gia đ nh h u hi u nh t..

T i thành th c mà nói r ng đã học được r t nhi u đ u u t t c a v  t i. Nàng càng d u d ng, càng thu mình nh   i, thì t i càng th  ng yêu trang tr i bù đắp cho v  nhi u h n. M i khi đi làm v , th y nét m t tươi vui h n hoan c a v , thì bao nhiêu m t nh c b c b i trong ngày đ u tiêu tan. Khi t i ph m ph i  i  m, hành đúng sai qu y, v  t i th  ng an  i rằng, mình là con người ch  đâu phải là th n thánh chi, mà không c  sai  m. Đ ng bu n, cái thi t h i n y cũng là bài học t t v  sau. Nh ng an  i, khuy n kh ch tinh thần của v , làm cho đ i s ng t i nh  nh ng,  m  i, th  dẫn, không b  d n  p, không b   p  c cu c sống, không c  căng thẳng gia đ nh nh  nhi u bạn bè kh c.

Trên bước đ  ng tha h  ng, m t  n v  ch ng Tuấn-Lam ghé thăm chúng t i. Tu n là b n cũ, Lam là người x a. V  t i biết rõ m i tình cũ giữa t i và Lam, nh ng nàng tin ch ng, và r t   ch s , v n v  đón tiếp h  h t lòng. C    Mai cũng biết chuy n x a của chúng t i đã ngu i   nh  t  lâu, chẳng ai còn ti c th  ng chi. Tu n v n hi n lãnh phúc h u nh  x a, nét m t ch u đ ng.... Đ m khuya t i v ng nghe tiếng Lam đ y nghi n đ n v t ch ng   ph ng bên cạnh, nói nh ng  i thi u   đ .... V  sau, m i  n nghĩ đến Lam, lòng t i phải ph i, vì may mắn, cu c đ i không ph i g n li n v i m t người đàn bà nh  Lam. T i biết  n m  nhi u h n. Kinh nghi m s ng c a

m đã giúp cho cu c đ i tôi có h nh phúc h n. Và tôi bi t th ng yêu, n tr ng v h n nhi u.

M t ch b n gia đình không đ c h nh phúc, h i v tôi bí quy t đ đ c ch ng th ng yêu n nang. Mai c i mà nói: - Không có bí quy t nào c . Ch có câu chuy n sau đây, tôi thu c n m lòng t th i còn đi h c. Chuy n trong sách t p đ c c a Pháp. R ng: - Có m t anh nông dân đem bò ra ch t nh bán. Su t ngày không bán đ c ph i đ n bò v . Đ ng xa m t nh c, con bò tr ch ng không ch u đi. Có ng i g đ i con bò l y con ng a h ng tung tăng. Anh t ng đ c ng a s thông th dong c ng ra v , nh ng con ng a l ch không ch u cho anh c i và cũng trì kéo đ ng dai. M t ng i khác đ n con heo nái ngoan ngoãn đi qua, g đ i heo l y ng a, anh đ i li n. Đ ng xa m t nh c, con heo cũng n m ì không ch u đi, bí quá, anh đ i heo l y m t con dê nái. Con dê càng c ng đ u kh ng khi p, anh v t l n v i dê ph ph c. Đêm đã t i m t mù, m t hành khách đ ngh đ i dê l y m t con gà tr ng l n. V a đói, v a khát, v a m t, anh ôm con gà vào quán đ i l y b a c m. Th là m t b a ăn tr giá b ng m t con bò. Ăn xong, anh nông phu thông th ra v , v a đi v a ca hát kh e kho n. Khi v đ u làng, có b n quen h i đi đâu mà v khuya th .. Anh k chuy n đi bán bò, và đ i con gà l y b a c m. Ng i b n h t h n, khuyên anh khoan v nhà, mà bà v n i c n tam bành lên, không khéo v ch ng xô xát gây ra án m ng. Anh nông dân b o r ng, ch c v anh cũng th y vi c làm c a anh là có lý. Ng i b n c quá, đánh cá m t con bò, n u ch v mà không gây g , thì anh nông dân s đ c m t con bò, còn ng c l i, ph i m t l i m t con bò khác. Ng i b n đi theo núp bên ngoài nghe cu c đ i tho i c a v ch ng anh nông dân. Ch v h i anh, đã ăn gì ch a, đi đ ng có m t l m không, bò bán có đ c giá không? Anh đáp r ng đã ăn r i, con bò không bán đ c mà trên đ ng v nó không ch u đi nên đã đ i con bò l y con ng a r i. Ch v nói r ng, có con ng a cũng t t, nó s kéo xe, giúp mình di chuy n mau chóng h n. Anh ch ng cho bi t con ng a không ch u cho anh c i nên đã đ i l y con heo nái. Ch v cũng tán thành ngay và còn đ trù con heo mùa sau s sinh ra m t b y heo khác, r t có l i. Anh ch ng cho bi t thêm, con heo cũng tr ch ng không ch u đi nên đ i l y m t con dê cái. Ch v ti p li n, là con dê cũng r t có l i, t nay m i sáng gia đình s có s a dê mà u ng. Anh ch ng l c đ u và cho bi t đã đ i con dê ng ng nh l y con gà tr ng l n. Ch v anh nông phu ti p r ng, có con gà cũng t t, m i sáng nghe nó gáy cũng vui tai. Anh ch ng b o là bu i sáng ra đi không đem ti n theo, đói quá, đã vào quán đ i con gà l y b a c m. Nghe xong, ch v anh nông phu đ n quàng hai tay, ôm vai ch ng và nói r ng, anh làm nh th là ph i. L y c a che thân, ch đ ng l y thân che c a. Đi c ngày m t nh c đói khát, không ăn ch u sao n i. Em đã đ s n khăn, múc s n n c, anh đi t m cho kh e." Mai k t lu n r ng: "Mu n đ c ch ng th ng cũng r t đ , đ ng bao gi tranh h n thua v i ch ng, vi c gì đã l , thì cho qua luôn, vui v ch p nh n, và đ u dàng, nh ng nh n ch ng là y u t căn b n đ đ c ch ng th ng".

Ngoài song thân ra, ng i tôi bi t n nhi u nh t là v tôi. Đ i s ng tôi có ý nghĩa h n, sung s ng h n, h nh phúc h n nh v khôn ngoan đ u dàng. Nhi u đêm th c gi c tôi nh hôn lên m t v , th m so sánh t m lòng hi n chân c a v v i trái tim c a m t v n thánh. Ph n nằng, thì luôn luôn: "Em ch mu n làm cái bóng nh và âm th m bên đ i anh thôi". Mai ch a h đ c thánh kinh, nh ng nằng đã bi t ch n ch ng i th p nh t đ đ c nâng lên cao nh t trong lòng

V H n

Tác Giả: * Tràm Cà Mau

Chúa Nhật, 08 Tháng 3 Năm 2009 00:23

ch ng con.